

Subject Area
Classroom Education

Year: 2022
Vol: 8 Issue: 104
PP: 3720-3730

Arrival
20 September 2022
Published
30 November 2022
Article ID Number
65859

Article Serial Number
13

Doi Number
<http://dx.doi.org/10.29228/ssj.65859>

How to Cite This Article
Cüvelek, T. & Büyükgüzel, İ. (2022). "Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:8, Issue:104; pp:3720-3730

Social Sciences Studies
Journal is licensed under a
Creative Commons
Attribution-NonCommercial
4.0 International License.

1. GİRİŞ

Son yıllarda bilgi ve teknoloji alanı başta olmak üzere yoğun değişim ve gelişmeler olmakta ve meydana gelen hızlı değişimler etkisini eğitim alanında da göstermektedir (Alkan, 2012). Buna bağlı olarak eğitimde de bazı anlayışların değişmesi gerekmektedir (Özdemir, 2010). İlköğretim programlarında toplumun gereksinimleri göz önüne alınarak ve değişen dünyaya uyum sağlamak amacı ile değişiklikler yapılmıştır (Kuran & Kanatlı, 2009).

Eğitim programı uygulanıp değerlendirildikten sonra uygulanan programın istenilen sonuca ulaşır ulaşmadığının, ulaştı ise hangi öğrenciler için başarılı olduğunun ve derecesinin bilinmesi gereklidir. Bir bireyin başarısına açılan kapı eğitimle mümkündür. Başarı durumu gibi başarısızlığın nedenleri de eğitimde kullanılan ölçme ve değerlendirme ile ortaya çıkarılmaktadır (Yıldırım, 2006).

Ölçme ve değerlendirme sonuçları eğitim programında ve okullardaki öğrenme ve öğretme etkinliklerinin etkisinin ne derecede olduğunun görülmesini sağlayan önemli göstergelerden biridir (Özdemir, 2010). Eğitimin en önemli öğelerinden biri ölçme ve değerlendirmedir (Yunus, 2018).

Geleneksel ölçme teknikleriyle öğrencinin bilgisi belirli bir süre içerisinde ölçülmekte, öğrencinin eksikliklerini ve neler yapabileceğini görmeye imkan sağlanmamakta ve öğrencinin öğrenme üzerine kendi zihninde meydana getirdiği şema hakkında kendini anlamasını sağlayamamaktadır (Kuran & Kanatlı, 2009). Son zamanlarda da sonuç odaklı olan geleneksel ölçme-değerlendirme tekniklerinden ziyade süreç odaklı alternatif ölçme-değerlendirme teknikleri göz önüne gelmektedir (Orhan, 2012).

Alternatif ölçme-değerlendirme etkinliklerinin amacı öğrenciye süreç boyunca destek sağlayarak sahip olduğu yetenekleri her yönüyle gün yüzüne çıkarmaktır. Alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri sadece sürecin sonunda değil sürecin tamamında uygulanmaktadır. Öğrencilerin bilgiyi ezbere dayalı değil sahip olduğu bilgileri yeni öğrendiği bilgilerle kendine has bir şekilde yapılandırması, sorgulaması ve uygulamaya koyması

Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi

Class Teachers' Opinions on Alternative Assessment and Evaluation

Tuğçe Cüvelek¹ İbrahim Büyükgüzel²

¹ Öğretmen., Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk Kazak Üniversitesi, Eğitim Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bölümü, Ankara, Türkiye

² Eğitim Uzmanı, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Yönetimi Teftişi Ekonomisi ve Planlaması Bölümü, Ankara, Türkiye

ÖZET

Bu çalışma öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerine dair okuryazarlık durumunu ortaya çıkarmak için nitel araştırma yönteminden görüşme tekniğinde yararlanarak yapılmış bir araştırmadır. Bu araştırmanın çalışma grubunu 15 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda aşağıdaki gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımları ile ilgili öğretmenlerin genel olarak konuya hakim oldukları görülmüştür. Araştırmanın sonucunda da öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme konusunda okuryazar oldukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ölçme, Değerlendirme, Alternatif Ölçme Değerlendirme

ABSTRACT

This study is a research conducted by using qualitative research method in interview technique to reveal the literacy status of teachers about alternative assessment and evaluation techniques. The study group of this research consists of 15 teachers. As a result of the research, the following opinions emerged. It has been observed that the teachers about alternative assessment and evaluation approaches are generally well-versed in the subject. As a result of the research, it was seen that the teachers were literate about alternative assessment and evaluation.

Keywords: Assessment, Assessment, Alternative Assessment Assessment

istenilmektedir (Kantar, 2019). Fen ve teknoloji dersi programlarının hazırlanmasında da öğrencinin sürecin içinde yer alacağı ve kullanabileceği alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri yer almaktadır (Orhan, 2012).

Öğrenme ve öğretme süreci bir bütün olarak ele alındığında, öğrenmenin öğrencide oluşup oluşmadığını ya da öğrenmenin ne boyutta gerçekleştiğini saptayabilmemiz için öğrenci merkezli öğrenme yaklaşımlarına göre uygun alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerine ihtiyaç öne çıkmaktadır (Okur, 2008). Bu bağlamda alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin bu araştırmada uygulanması bu çalışmaya önem kazandırmaktadır.

2. SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ALTERNATİF ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

2.1. Eğitimde Ölçme Ve Değerlendirme

Ölçme, bireylere veya özelliklerine belirli kurallara göre sayı atama işlemidir (Ebel ve Frisbie, 1972). Oğuzkan'ın (1993) göre de ölçme, herhangi bir özelliğin var olup-olmadığının, varsa miktarının gözlenerek niceliksel ya da niteliksel olarak belirlenmesidir. Ülkemizde en çok kabul gören tanıma göre ise ölçme; bir niteliğin gözlenip gözlem sonucunun sayılarla veya başka sembollerle gösterilmesi olarak ifade edilmiştir (Turgut, 1977). Ölçme işleminin yapıldığı sürecin sonunda elde edilen sayı ya da sembole ölçme sonucu ya da "ölçüm" adı verilir (Güler, 2011). Ölçme sonuçlarının uygun kriterlerle karşılaştırılmasıyla bir karara varma süreci ise değerlendirme olarak tanımlanmaktadır (Tan, 2016). Dolayısıyla değerlendirme, belirli bir durum hakkında bir yargıya varmamıza yardımcı olacak bilgileri elde etmek için hazırlanmış süreçlere dâhil olmayı içerir. Bu süreç eğitimden önce, eğitim sırasında ve eğitimden sonraki aşamaları kapsayabilir.

Ölçme ve değerlendirme birbiri ile yakın ilişkili olsa da kavram olarak birbirlerinden ayrıldıkları yönler bulunmaktadır:

- ✓ Ölçme nitelik veya nicelik olarak miktar belirtirken değerlendirme bu miktarın hedefe uygunluğu hakkında verilen karar olarak ifade edilir.
- ✓ Ölçme nesnel olarak gerçekleşir. Değerlendirme ise bir karar sürecine ve ölçüte göre farklılık gösterdiğinden öznel olarak nitelendirilebilir.
- ✓ Ölçme değerlendirmenin bir alt kümesidir.
- ✓ Ölçme gözlem sonuçlarını temel alırken değerlendirme karar, kıyaslama ve yorumlamayı temel alır (Gümüş, 1977).

Eğitimde ölçme ve değerlendirme yapılmasında temel amaç farklılığı belirlemektir. Sürecin etkililiğinin anlaşılması için sürecin başındaki durum ile sürecin sonundaki durumun ne düzeyde bir farklılık arz ettiğini ortaya koymak gerekmektedir (Arslan, 2011). Bir başka deyişle ölçme ve değerlendirmedeki amaç; sürecin ve eğitimde var olan tüm öğelerin planlanan biçimde ele alınıp alınmadığını belirlemek, süreç içerisinde mevcut problemlerin tespit edilmesini sağlamaktır (Yaşar, 2014).

Ölçme işleminin doğru yapılması, doğru değerlendirmelerde bulunabilme açısından önemlidir. Eğitimde bilimselliğin sağlanması ve verilecek kararlara bir zemin oluşturulması ise doğru ve geçerli bir değerlendirme yapmayı gerekli kılmaktadır. Sistem içerisinde herhangi bir karara varma süreci aşağıdaki durumlarda gerekli olabilir:

- ✓ Seçme ve yerleştirmeye yönelik değerlendirme
- ✓ Öğretim programının ne düzeyde etkili olduğu hakkında değerlendirme
- ✓ Değerlendirme sürecinin değerlendirilmesi
- ✓ Öğrencilere ve öğretmenlere yönelik değerlendirmeler
- ✓ Eğitim sistemindeki çıktıların değerlendirilmesi
- ✓ Öğrencilerin akademik başarılarına yönelik değerlendirmeler
- ✓ Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusundaki değerlendirmeler (Yaşar, 2014).

Ölçülecek nitelik kimi zaman doğrudan gözlemlenebilirken kimi zaman dolaylı olarak gözlemlenmektedir. Bu bakımdan ölçülecek davranışın gözlemlenmesindeki farklılıklar, ölçmenin türlerini belirlemede yardımcı olmaktadır. Ölçme türlerini Şen (2017), üç başlık altında sınıflandırmış ve açıklamıştır:

Doğrudan Ölçme: Ölçülmek istenen özelliğin derecesi doğrudan gözlenebiliyorsa veya bu özellik ile doğrudan ilişkili bir ölçme aracı kullanılabiliriyorsa, ölçme eylemi doğrudan yapılmıştır. Bu ölçme türünün geçerlik ve

güvenirliği yüksektir. Bir gruptaki bireylerin cinsiyetlerinin kadın - erkek olarak sınıflandırılması veya boy uzunluğunun cm cinsinden ölçülmesi doğrudan yapılan ölçme işlemine verilebilecek örneklerdir.

Dolaylı Ölçme: Ölçülmek istenen kavramlar, doğası gereği bazı durumlarda doğrudan ölçülemez. Fen bilimlerinde çoğunlukla doğrudan gözlemler yapılabilirken, bu durum eğitim, sosyal ve psikoloji alanlarında mümkün değildir. Bu durumda bir başka değişken veya özellik kullanılarak ölçme işlemi gerçekleştiriyorsa dolaylı ölçme yapılmıştır. Başarı, ilgi, tutum, zekâ, yetenek gibi değişkenlerin ölçülmesi dolaylı ölçme türüne verilebilecek örneklerdir.

Türetilmiş Ölçme: İki veya daha fazla değişken arasında matematiksel bir işlem sonucu elde edilen ölçme türüne denir. Öğrencilerin dersi geçme notlarının vize ve final notlarının belirli oranlarda alınıp toplanması sonucu elde edilmesi türetilmiş ölçmeye örnek verilebilir.

Yenilenen programla ölçme ve değerlendirme uygulamaları şu şekilde belirtilmektedir: “Programda sadece ürün değil, aynı zamanda süreç değerlendirilir. Değerlendirme, öğrencilerin ne bilmediklerini değil, neyi bildiklerini görmek ve sahip oldukları becerileri, günlük yaşamda kullanma ve uygulayabilmelerine katkı sağlayan bir araçtır. Program, her öğrencinin kendini farklı yansıtabileceği düşüncesiyle değişik değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanmayı önermektedir. Bu amaçla değerlendirmede, öğretmenlerin kullandıkları klasik ölçme araçları (çoktan seçmeli, doğru–yanlış, eşleştirmeli testler, yazılı yoklamalar vb.) yanında, süreci değerlendirmek adına; performans değerlendirmesini, öğrenci ürün dosyası hazırlanmasını, öğrencilerin duyuşsal izlenimlerini izlemeyi, derse yönelik tutum ve kendilerine güvenleri hakkında bilgi edinmek için ölçekler (gözlem, görüşme vb.) kullanılmasını da önermektedir”(TTKB, 2005)

Bu kapsamda Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2002 yılında öğretmen yeterlikleri şu şekilde belirlenmiştir: “Amaca uygun ölçme ve değerlendirme yöntemini belirleme, öğrencinin performans ölçütlerini belirleme, yazılı yoklama yapma, sözlü yoklama yapma, doğru-yanlış türü test yapma, eşleştirme türü test yapma, tamamlama türü test yapma, çoktan seçmeli test yapma, hazırladığı ölçme araçlarının geçerlik ve güvenilirliklerini saptama, ödev ve proje değerlendirme, öğrenci çalışma dosyasını değerlendirme, değerlendirme sonuçlarını okul yönetimine bildirme, öğrenci velisine geribildirim sağlama, mutlak değerlendirme yapma, bağıl değerlendirme yapma, öğrencilerin bağıl değerlendirme sürecine katılımlarını sağlama, kendi öğretiminin etkinliğini değerlendirme, öğrencilerin kendini değerlendirmesine yardımcı olma, öğrenciye geri bildirim sağlama, performans testi yapma, tutum ölçmedir” (MEB, 2002).

2.2. Ölçme ve Değerlendirmenin Eğitimdeki Önemi

Prensip olarak, eğitimin tüm önemli çıktıları ölçülebilir özelliğe sahiptir. Bu özellikler mevcut olan ölçeklerle ölçülemeseler de eğitim, sürecin başı ve sonu arasında gözle görülür bir fark yaratmalıdır. Örneğin süreç sonunda bir öğrencinin başarılı olup olmadığını belirlenmesi için öğretmenler, bu durumu kanıtlamak üzere doğru deliller toplamak zorundadır. Açıkçası daha fazlasına sahip biri, daha azına sahip bir kişiden farklı davranmalıdır. Bu bakımdan başarının ölçülebilmesi, ancak bu tür farklılıkların gözlemlenebilmesi ile mümkündür (Ebel ve Frisbie 1972). Magno'ya (2010) göre ölçme değerlendirme yapmanın bir takım avantajları vardır:

- ✓ Özelliklerin veya niteliklerin puanlanmasının ve yorumlanmasının öğrenciler arası öğrenme düzeyleri arasındaki farklılığı ortaya koyar.
- ✓ Ölçülen özelliğin miktarının ortaya konması doğru bilgiyi kolaylaştırır.
- ✓ Farklı grupların nesnel bir biçimde karşılaştırılmasına olanak sağlar.
- ✓ Sınıflama ve sıralama yapılmasını kolaylaştırır.
- ✓ Verilerin ayrıntılı analiz edilmesine ve çıkarımda bulunmaya imkân sağlar.
- ✓ Değerlendirmeden elde edilen objektif yargılar; öğrenciler, eğitim programı, eğitim politikası, eğitim süreci, olaylar ve etkinlikler hakkında daha doğru karar alınmasını sağlar.
- ✓ Bir programı sonlandırma, düzenleme veya tekrar odaklanma konusunda daha tutarlı kararlar almaya yardımcı olur.

Ölçme ve değerlendirme sonuçlarının öğrenmeler üzerinde ciddi etkileri söz konusudur. Amaca hizmet etmeyen değerlendirmeler, öğrencilerin kendi öğrenmeleri hakkında yanlış yaklaşımda bulunmalarına sebep olabilmektedir. Yanlış öğrenmeleri tespit etmek, performansları hakkında geri bildirimde bulunmak, kazanımların daha açık ifade edilip daha nitelikli öğrenmelerin gerçekleşmesini sağlamak, öğrenciyi tanımak ve eğitimle ilgili sağlıklı kararlar alabilmek amacıyla doğru ve tutarlı değerlendirmelerin yapılması gerekmektedir. Ayrıca öğrencilerin neler öğrendiğini tespit etmek kadar öğrencilerin öğrenme çıktılarında etkili olan “öğrenme süreci” ni tespit etmek de

çok önemlidir. Bu bağlamda öğrencilerin amaca ulaşmak için deneyimledikleri eleştirel düşünme yöntemlerinin, problem çözme becerilerinin ve öğrenme yöntemlerinin de değerlendirmeye tabi tutulması gerekmektedir (Jimaa, 2011).

Karar verme sürecinin farklı amaçlarla yapılması farklı değerlendirme yöntemlerinin kullanılmasını gerektirir. Ancak hedef veya değerlendirme türü ne olursa olsun verilen kararların doğru ve yerinde olabilmesi için yapılacak değerlendirmelerin doğru, geçerli ve güvenilir olması şarttır. Buna rağmen günümüzde ölçme değerlendirme kapsamında bilgi, beceri ve uygulama açısından yetersizlikler söz konusudur. Oysa nüfus artışı ve okullaşma oranlarının yükselmesi ile birlikte etkili, geçerli, güvenilir ve hesap verilebilir ölçme değerlendirme yöntemlerinin önemi giderek artmaktadır (Yüksel ve Akın, 2013).

3.3. Geleneksel ve Alternatif Ölçme Değerlendirme Etkinlikleri

Standartlaştırılmış bir değerlendirme, çoğunlukla kalem-kâğıt kullanılarak yapılan sınava giren tüm bireyler için karşılaştırılabilir sonuçlar veren, farklı ortamlarda farklı uygulayıcılar tarafından aynı biçimde uygulanabilen puanlanabilir ölçme araçlarına dayalı değerlendirme türüdür (Enger ve Yager, 1998).

Geleneksel değerlendirmede genel anlamda çoktan seçmeli sorular kullanılır. Bu format, yapı olarak daha kapsamlı bir içeriği değerlendirme olanağı vererek yansız ve kullanışlı puanlama imkânı sağlar. Ancak yapısı gereği bu tür değerlendirmeler, bilginin üretimi veya sentezine yönelik özellikleri kapsamayabilir. Bunun yanı sıra öğrenciler bu formatın dayattığı yapıya yatkın değilse, sonuçlar yanıltıcı olabilir. Bu bakımdan geleneksel testleri desteklemek amacıyla alternatif testler kullanılabilir (Navarrete, 1990). Champagne ve Newell (1992) ile Aikenhead'e (1973) göre standartlaştırılmış değerlendirme yöntemlerinin sağladığı avantajlar şöyledir:

- ✓ Diğer değerlendirme yöntemlerinden daha ekonomiktir ve çok sayıda öğrenciye uygulanması ve puanlanması daha kolaydır.
- ✓ Öğrencilerin sıralamasında ve farklı gruplarla karşılaştırılmasında etkili bir yöntemdir.
- ✓ Öğrencilerin bilgi ve kavrama düzeyine ilişkin bilgilerini test etmek için hızlı bir araçtır, ancak bu yöntemle sadece yapılan test kapsamında bilgiler tespit edilir, farklı çıkarımlarda bulunmak doğru olmayacaktır.
- ✓ Öğrenme hedeflerini değerlendirmede içerik olarak kapsamlı olması açısından elverişlidir.

Haney ve Madaus (1989) , Champagne ve Newell (1992) ile Enger ve Yager (1998); standartlaştırılmış değerlendirme yöntemlerinin sakıncalarını şöyle açıklamışlardır:

- ✓ Bilimsel olarak birden fazla olası yorum geçerlidir ancak geleneksel değerlendirme yöntemleri tek bir cevabın geçerliliği üzerine inşa edilmesi yönüyle eleştirilir.
- ✓ Problem çözme gibi üst düzey becerileri veya fonksiyonel diğer becerileri değerlendirmede yetersiz olduğu düşünülmektedir.
- ✓ Standartlaştırılmış değerlendirme sınıf içerisinde kazanılan düşünme becerileri ve kavramları ölçülebilir ancak gelecekteki başarıları için ihtiyaç duydukları becerileri yansıtmaz.
- ✓ Öğrencilerin süreç içerisindeki ilerlemelerini izlemede etkili bir yöntem değildir.

Ölçme değerlendirmenin en temel amaçlarından biri öğrencinin neyi bilmediğinden ziyade, hangi davranışları ve becerileri öğrendiğinin ortaya çıkarılmasıdır. Dolayısıyla hiçbir ölçme aracının, tek başına kazanılan tüm davranışları ortaya çıkarmada yeterli olmayacağı bilinmektedir. Bu bakımdan tek bir ölçme değerlendirme aracına bağlı kalmak yerine çoklu ölçme değerlendirme çalışmalarının yapılması önem arz etmektedir (Tekindal, 2002).

Alternatif değerlendirme yöntemlerinin tek tip kabul edilen bir tanımı olmasa da, öğretimde kullanılabilen ve grubun günlük etkinliklerine kolayca dâhil edilebilen, öğrencilerin ilgili konuda becerilerini veya performanslarını gösteren yöntem ve teknikler olarak açıklanabilir. Geleneksel testlerin aksine, bir bireyin daha büyük bir gruba karşılaştırılmasını sağlamaz. Öğrencilerin bireysel olarak güçlü yönlerini ve ihtiyaçlarını belirlemeye çalışan bu yöntemde öğrenciler de değerlendirme sürecine aktif olarak katılırlar. Eğer bu testler öğrencilerin özelliklerini ve ilerlemelerini doğru bir biçimde yansıtıyorsa güvenilirdir (Navarrete, 1990). Alternatif değerlendirme yaklaşımında hedef, öğrencinin mevcut bilgilerini ölçmek değildir. Gelişimsel değerlendirme olarak da bilinen bu yöntemde amaç, çocuğun zaman içindeki değişim potansiyelini ve yeterlilik seviyesini analiz etmektir (Champagne ve Newell 1992).

Eğitmenlerin, öğrenenlerin ne bildiğini ve yapabileceğini ölçme ve değerlendirme süreçlerinde çoktan seçmeli, doğru / yanlış veya diğer geleneksel test biçimlerini kullanmak yerine daha açıklayıcı ve kapsamlı değerlendirmeleri kullanmaları daha uygun olacaktır (Culbertson ve Jalongo, 1999). Çünkü alternatif

değerlendirme türü sadece öğrenciyi değil, aynı zamanda sınıfı ve öğretimi de değerlendirmek için kullanılan bir yöntemdir. Böylece öğretmenler, süreci sürekli olarak izleme ve güncelleme fırsatı bulurlar ve bir geri bildirim döngüsünün parçası olmuş olurlar (Hamayan, 1995).

Alternatif değerlendirme yaklaşımları, geleneksel değerlendirme yaklaşımlarının getirdiği sınırlılıkları ortadan kaldırmaya yönelik geliştirilen yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır. Giderilmesi, alternatif değerlendirme yaklaşımları ile mümkün olan bu sınırlılıkları Erbil vd. (2003) şöyle sıralamıştır:

- ✓ Geleneksel ölçme araçları, öğrenci başarısını gerçek dünyadan yalıtılmış bir biçimde ve sınırlandırılmış bir zaman diliminde ölçmektedir. Bu bakımdan öğrencilerin gerçek hayattaki problemleri çözme becerilerini ölçmede yeterli değildir.
- ✓ Geleneksel ölçme araçları öğrencinin davranışlarının gözlemlenmesinde ve ölçülmesinde elverişli değildir.
- ✓ Geleneksel ölçme araçları öğrenciye gözlem yapma, kaynağa ulaşma ve araştırma yapma imkânı tanımamaktadır.
- ✓ Geleneksel ölçme araçları, daha çok öğrenciye not verme amacıyla kullanılmakta; öğrencileri tanımaya ve izlemeye yönelik değerlendirme yapma ve dönüt sağlama imkânı tanımamaktadır.

Navarrete (1990), iki tür alternatif değerlendirme yönteminden bahsetmiştir:

- ✓ Yapılandırılmış değerlendirme tekniği; daha çok öğretmenler tarafından planlanan, puanlaması daha kolay olan, tamamlandı/tamamlanmadı veya doğru/yanlış gibi özelliklerin saptanabildiği değerlendirme tekniğidir. Kontrol listeleri, derecelendirme ölçekleri, anketler, yapılandırılmış görüşmeler ve gözlem sonuçları bu değerlendirme tekniğine örnek olarak verilebilir.
- ✓ Yapılandırılmamış değerlendirme tekniği; hem yazılı hem sözlü gerçekleşen çeşitli etkinlikleri değerlendirmeyi amaçlar. Ödevler, oyunlar, tartışmalar, çalışmalar, beyin fırtınası, anekdotlar gibi...

Morgil ve Yörük (2005), “Kimya eğitiminde performans değerlendirmesini nasıl yapabiliriz?” adlı araştırmasında öğrencilerin sahip oldukları becerilerin geleneksel değerlendirme yöntemi ile saptanamadığı durumlarda verilen ödevler ve araştırmalar yardımıyla performans değerlendirmesinin öğrenci başarısına olan etkisi incelenmiştir. 2003–2004 eğitim öğretim yılında Ankara Keçiören ilçesinde bir lisede 9. sınıfa devam eden 49 öğrenci örnekleme oluşturmuştur. Bu çalışma ile öğrencilerin araştırma yaparken, sahip olması gereken nitelikleri fark etmeleri sağlanmıştır. Kimya eğitiminde performans değerlendirme çalışması bilimsel araştırma etkinliklerinin çeşitliliğini ve öğrencilerin anlama seviyelerini arttırdığı izlenmiştir. Bu nedenle öğrencilerden çözümler konusunda bir plan dâhilinde bilimsel olarak ödev hazırlamaları istenmiştir. Hazırlanan ödevin öğrenci başarısına etkisi; çözümler konusunda uygulanan 14 soruluk KBT ve performans değerlendirme sonuçlarının karşılaştırılması ile yapılmıştır. Uygulanan öğretim yönteminin öğrenci başarısına etkisini değerlendirmek amacıyla ön test ve son test skorlarına eşleştirilmiş grup t testi uygulanmıştır. Öğrencilerin son test skorlarının ortalamasının, ön test skorlarının ortalamasından daha büyük olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre, uygulanan öğretim yönteminin etkili olduğu anlaşılmaktadır. Yapılan çalışma ile öğrencinin yeteneği ve uygun çalışma planı ve uygulaması arasında olumlu bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin ödevleri incelendiğinde deneysel bulguların sağlanmasında ve sunulmasında önyargılı davrandıkları ortaya çıkmıştır.

Yılmaz (2017), öğrencilerin akademik yönden çevrimiçi performanslarını değerlendirme süreci ile ilgili öğretim üyelerinin görüşlerini belirlemek ve yüz yüze gerçekleştirilen değerlendirme süreçleri ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla çalışma yapmıştır. Çalışmasında nicel ve nitel araştırma yöntemlerini bir arada kullanmıştır. Nicel veriler anket formu ile toplanırken nicel veriler yarı yapılandırılmış görüşme formları ile toplanmıştır. Bir devlet üniversitesinin uzaktan eğitim programlarında çalışan 46 öğretim elemanı ile gerçekleştirilen araştırma bulgularına göre öğretim üyeleri, alternatif ölçme araçlarının öğrenci motivasyonunu artırdığına ve öğrencinin öğrenme becerilerini ortaya koyduğuna inanmaktadırlar. Ancak çevrimiçi sınavlarda daha çok çoktan seçmeli sınavları tercih ettikleri, alternatif ölçme değerlendirme araçlarını pek tercih etmedikleri dikkat çekmiştir. Tercih edilmemesinin gerekçesi olarak alternatif ölçme değerlendirme araçlarının tek başına kullanılmasının yetersiz olduğu ve çok zaman aldığı konusundaki görüşlere yer verildiği ifade edilmiştir. Ayrıca çalışmadan edinilen bulgulara göre öğretim üyeleri, çevrimiçi sınavların güvenilir olmadığı ve öğrencilerin çevrimiçi ortamlarda kontrol edilemediği yönünde görüş belirtmişlerdir.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu aştırmada, sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme yönelik görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Buradan hareketle çalışma nitel bir araştırmadır. Nitel araştırma yöntemi, sosyal olguları bağlı buldukları çevre içerisinde araştırma ve anlamayı esas alan bir yaklaşımdır (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 41). Veriler açık uçlu sorular ile toplanmıştır. (Büyükoztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu Tekirdağ ili Kapaklı ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenlerden oluşmaktadır. Örnek seçimi için en uygun örnek türlerinden biri olan maksimum çeşitlilik örneği kullanılmıştır. Bu yöntemin amacı, probleme dâhil olabilecek kişilerin çeşitliliğini küçük bir örneklem grubuna yansıtmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Maksimum çeşitliliği sağlamak için, farklı konulardan öğretmenler örnekleme dâhil edilmiştir. Bu araştırmanın çalışma grubunu 15 sınıf öğretmeninden oluşturmaktadır.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Dağılımları

Kod	Cinsiyet	Kıdem
Ö1	Kadın	6-10 yıl
Ö2	Erkek	11-15 yıl
Ö3	Kadın	6-10 yıl
Ö4	Kadın	16-20 yıl
Ö5	Kadın	21 yıl ve üzeri
Ö6	Kadın	6-10 yıl
Ö7	Kadın	21 yıl ve üzeri
Ö8	Erkek	21 yıl ve üzeri
Ö9	Kadın	6-10 yıl
Ö10	Kadın	16-20 yıl
Ö11	Kadın	6-10 yıl
Ö12	Kadın	11-15 yıl
Ö13	Kadın	11-15 yıl
Ö14	Kadın	16-20 yıl
Ö15	Kadın	6-10 yıl

Araştırmaya 15 sınıf öğretmeni katılmıştır. Katılımcılara verilen yarı yapılandırılmış görüşme ölçeğinden elde edilen öğretmenlerin cinsiyet dağılımları incelendiğinde, 2 erkek, 13 kadın olarak görülmüştür. Katılımcıların kıdemleri ele alındığında; 6 öğretmenin 6-10 yıllık, 3 öğretmenin 11-15 yıllık, 3 öğretmenin 16-20 yıllık, 2 öğretmenin 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip oldukları görülmüştür. Katılımcılar değerlendirmeye alınırken her katılımcıya Ö1, Ö2, Ö3... gibi kodlar verilmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen, açık uçlu sorulardan oluşan ve her bir paydaş grubu için ayrı ayrı geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın bir parçası olarak veriler, Google form üzerinden paylaşılarak yapılan görüşmelerle toplanmıştır. Bu çalışmada veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Nitel araştırmada toplanan veriler, tanımlayıcı ve içerik analizi olmak üzere iki şekilde analiz edilir. İçerik analizinde veriler; kodlama, konuları bulma, verileri kodlara ve konulara göre düzenleme ve sonuçları yorumlama şeklinde işlemlerden geçirilerek yapılır (Yıldırım ve Şimşek, 1999: 163-175).

4. BULGULAR VE YORUM

4.1. Alternatif Ölçme Yöntemleri Hakkında Bilgiye Sahip Olma ve Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Dair Bulgular

Öğretmenlere alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımları hakkında hazırbulunuşluk ve hizmetiçi eğitim alma durumları sorusu sorulmuştur. Konuyla ilgili öğretmenlerin genel olarak konuya hakim oldukları görülmüştür. Genel anlamda; Performansın gözlenmesine yönelik, neyi, nasıl ve ne kadar anladığını ölçmeyi hedefleyen, geri dönüt almayı kolaylaştırıcı yaklaşım olarak belirtilen görüşler ön plana çıkmıştır. Öğretmenlerin genel olarak bu değerlendirmeyi üniversitede eğitim alırken öğrendikleri ve İnternet ortamından görsel videolar sayesinde ve EBA sayesinde öğrendikleri görülmektedir. Konuyla ilgili öğretmen görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö1: "Yazılı sözlü gibi klasik sınavların dışına çıkıp öğrencileri çok yönlü değerlendirmek, Üniversitede eğitimlerden öğrendim"

Ö3: "Sadece sonuç değil sürece yönelik de ölçüm yapar. Öğrencinin gelişimini takip eder. Üniversite ve hizmet içi eğitimlerden öğrendim."

Ö4: "Performansın gözlenmesine yönelik testlerdir. Çoktan seçmeli-doğru yanlış testleri gibi" ..

Ö7: "Değerlendirmeye yönelik çeşitliliğin sağlanması, bir ölçeği bağlı kalınmaması, değerlendirmenin objektif olmasının sağlanmasıdır. Alternatif ölçme yöntemlerini bilmiyorum. Hizmet içi eğitimde aldım"

Ö9: "Başka bir ifadeyle, öğrencinin neyi, nasıl ve ne kadar anladığını ölçmeyi hedefleyen, öğretmenle birlikte öğrencinin de değerlendirme sürecine katıldığı değerlendirme yaklaşımıdır"

Ö11: "Etkili ve aktif öğrenme sürecindeki geri dönüş almamızı kolaylaştırır. mesleki çalışmalarda öğrendim."

Ö13: "Öğrenci gelişimi izlenir. zayıf ve güçlü yönler belirlenir"

Ö15: "Soru-cevap, yazılı sınav gibi klasik yöntemlerin haricinde yapılan ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarıdır"

4.2. Alternatif Ölçme Yöntemlerinden En Çok Hangilerinin Ve Hangi Derslerde Kullanıldığına Dair Bulgular

Öğretmenlere alternatif ölçme yöntemlerinden en çok hangilerinin ve hangi derslerde kullanıldığına dair görüşleri sorulmuştur. Genel olarak; bu ölçme değerlendirmenin bütün derslerde kullanıldığı görülmüştür. Kullanılan yöntemleri ise; performans görevi, öz değerlendirme, akran değerlendirme, beyin fırtınası, proje tabanlı öğretim, tanılayıcı dallanmış ağaç, kavram haritaları ve yapılandırılmış grid yöntemleri, soruların kullanıldığı yöntemlerdir. Konuyla ilgili görüşler aşağıda yer almaktadır:

Ö2: "performans görevi, öz değerlendirme, akran değerlendirme: tüm derslerde kullanıyorum"

Ö5: " Proje çalışmaları, drama, kavram haritaları, akran dayanışması, işbirlikçi öğrenme, münazara, istasyon gibi yöntemler"

Ö6: Drama, gösteri, kavram haritası, istasyon... gibi teknikler kullanıyorum. Konu içi yarışmalar, eşleşme oyunları... Temel derslerin hepsinde kullanıyorum"

Ö10: " Tanılayıcı dallanmış ağaç, yapılandırılmış grid kullanıyorum. Hayat Bilgisi, Fen ve Sosyal derslerinde daha çok kullanıyorum".

Ö12: Kavram haritası, öğrenci ürün dosyası, performans değerlendirme, grup değerlendirmesi kullanıyorum."

Ö13: " Hayat bilgisi, sosyal, fen Bilimleri dersinde çok kullanılıyor. Tanılayıcı dallanmış ağaç, grid"

Ö14: Düşünme deneyleri Sosyal Bilgiler genellikle. Tanımlayıcı dallanmış ağaç Hayat Bilgisi, Matematik ve Fen Bilimleri. Kavram Haritası Fen bilimleri sıklıkla"

4.3. Alternatif Ölçme Yöntemlerinin Olumlu ve Olumsuz Yanlarına Dair Bulgular

Öğretmenlere göre geleneksel ölçme yerine alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının dezavantajından çok avantajının olduğu görülmektedir. Görüşlerden çıkan ortak fikir: alternatif ölçme ve değerlendirmenin, daha yenilikçi, öğrencinin neyi öğrenip öğrenemediğini bildiği, ekip çalışmalarına başlangıç olup işbirliği sağladığı, emek ve bilgi birikimi ister. veli ve öğretmene bilgi vermede kolaylık sağladığı, pragmatik fayda sağladığı, bireysel farklılıkları dikkate aldığı, gelişim süreçleri hakkında bilgi verdiği, yenilikçi avantajı, güvenilir olduğu görülmektedir. Dezavantaj olarak da kalabalık sınıf ortamlarında uygulama imkanı olmadığı, zaman sorunun çok yaşandığı görüşleri ön plana çıkmıştır. Konuyla ilgili görüşler aşağıdaki gibidir:

Ö2: "Alternatif ölçme değerlendirmeyi Kalabalık sınıflarda uygulamak zor olabilir. Zaman alıcıdır. Tasarruflu değildir. Ama geleneksel göre her öğrenciyi kendine özel kabul eder ve öğrencinin süreçteki eğitimini takip eder"

Ö3: "Portfolyo gibi detaylı akran görüşmesi gibi sürece öğrenciyi katması avantajdır diye düşünüyorum. Dezavantajı ise daha uğraştırıcı kolay olmadığını düşünüyorum"

Ö5: "Farklı yönlerden öğrenciyi değerlendirme imkanı sunar, geleneksel yöntemde tek açıdan öğrenci değerlendirilir"

Ö6: "Gerçek yaşama benzer oluşturulan problemler yoluyla bilgi ve becerilerini gösterebilirler."

Ö8: "Ekip çalışmalarına başlangıç olup işbirliği sağlar"

Ö9: "Öğrencilerin çok yönlü değerlendirilmeleri açısından avantajlı fakat daha fazla zaman alacağı için dezavantajlı"

Ö11: "Klasik sınavlar, yalnızca kazanımların ne kadar verilebildiğini ölçerken alternatif sınavlar öğrencilerin kazanımlar haricindeki psikolojik, kinestetik, sosyal vs. özelliklerini de ölçebilmektedir. Ancak alternatif sistemde öğretmenler daha aktif olduğundan zahmetli ve uzun süreçli olabilmektedir"

4.4. Alternatif Ölçme Yöntemlerinin Gerekli Olma Durumuna Dair Bulgular

Alternatif ölçme yöntemlerinin gerekli olma durumuna dair görüşler öğretmenlerden talep edilmiştir. Öğretmenler genel olarak alternatif ölçme ve değerlendirmeyi daha sağlıklı bulmaktadırlar. Bu anlamda nota çevrilme durumu ve dersteki yararları açısından ele almışlardır. Derste alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını kullanmanın öğrenciye sağladığı avantajlar ve zorluklar konusunda öğretmenlerin görüşlerine başvurulmuş ve öğretmenler yanıtlarında hem avantaj hem de zorluklarını belirtmişlerdir. Konuyla ilgili olarak; zaman sorunu, her zaman hazır bulunmuşluğun olması, yaşayarak öğrenme, öğrencinin sürekli derse hazır olması her öğrenci ile tek tek ilgilenme zorluğu, öğrenci merkezli olduğu için avantajı çok olması, yaşayarak öğrenme, her öğrenciye imkan sunamamak dezavantajının olması, ekonomik olmayabileceği, öğrenci için yanlış puanlama olabileceği, öğrenci bilgiyi alan değil, bilgiyi kendi deneyimleri yoluyla öğrenen olduğu, süreçte aktif rol almasını sağlayacağı, fazla zaman alır emek ister buna rağmen kendi gelişimini görebileceği düşünceleri ön plana çıkmıştır. Konuyla ilgili değerlendirmeler aşağıdaki gibidir:

Ö1: "Konu hakkında kafasını karıştırabilir ancak kavradıktan sonra daha uzun süre akılda kalıcı olacağını düşünüyorum"

Ö3: "Öğrenciyi süreçte aktif tuttuğu için etkin kılmaktadır. Zorluğu ise uzun çalışmalar gerektirdiği için zaman anlamında zorluklar barındırmaktadır diye düşünüyorum"

Ö6: "Öğretmen öğreten değil yeniden öğrenendir. Her bilgiyi yeniden şekillendirerek öğrencinin algılamasını sağlar. Öğrencinin yeniden şekillendirmesini sağlar"

Ö7: "Şans faktörü, düşünce ve beceri gelişimi kolaylık sağlarken her basamakta kullanılamaz.

Öğrenci daha farklı teknikler uygulayarak öğrenerek derse katılır ders daha eğlenceli hale gelir"

Ö9: Kendi gelişimini izleyebilir. Yanlış durumları düzeltme imkanı sağlar. Taraf tutulabilir. Şans faktörü"

Ö10: "Öğrencinin kazanımları ne derece öğrendiği ortaya çıkar. Bu yaklaşımlar için , zaman problemi söz konusu "

Ö14: "Öğrenci süreçten zevk alır, böylece aktif olmayı tercih eder. Yalnız öğretmenin hem hazırlık süreci, hem rehberlik süreci hem de değerlendirme süreci uzar. "

Yapılan görüşme sonucunda öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin nota çevrilmesi, puanlandırılması konusunda fazla bilgi sahibi olmadıkları, kendi belirledikleri sistemler üzerinden hareket ettikleri görülmektedir. Konuyla ilgili görüşler aşağıda yer almaktadır:

Ö4: "Örneğin Portfolyo da öğrencinin değerlendirilmesini istediğimiz konuyu dikkat edeceğimiz bölümleri kısım kısım puanlayarak değerlendirebiliriz"

Ö8: "Ölçme değerlendirme tekniklerinden elde edilen verileri ölçme kriterlerine göre işleyerek puanlama yapılabilir"

Ö12: "Tipik olan ve olmayan davranışlar not edilir, güvenliği pekiştirmek için olabildiğince çok sayıda gözlem yapılır"

Ö13: "Puanlandırma kısmında değerlendirecek kişilerin etkin katılımı ekip çalışmalarında ki işbirlikçi yaklaşımı değerlendirmede önemli bir ölçüttür"

Ö15: 0'dan 100'e kadar verilen hiçbir not öğrencinin gerçek başarısını ortaya koymaz. Öğretmen gözlemlerine önem verilmeli, hatta öğretmenlerin kişisel görüşleri karnede yer bulmalı".

Öğretmenlere göre geleneksel ölçme yerine alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının dezavantajından çok avantajının olduğu görülmektedir. Görüşlerden çıkan ortak fikir: alternatif ölçme ve değerlendirmenin, daha yenilikçi, öğrencinin neyi öğrenip öğrenemediğini bildiği, ekip çalışmalarına başlangıç olup işbirliği sağladığı,

emek ve bilgi birikimi ister. veli ve öğretmene bilgi vermede kolaylık sağladığı, pragmatik fayda sağladığı, bireysel farklılıkları dikkate aldığı, gelişim süreçleri hakkında bilgi verdiği, yenilikçi avantajı, güvenilir olduğu görülmektedir. Dezavantaj olarak da kalabalık sınıf ortamlarında uygulama imkanı olmadığı, zaman sorunun çok yaşandığı görüşleri ön plana çıkmıştır. Konuyla ilgili görüşler aşağıdaki gibidir:

Ö2: "Alternatif ölçme değerlendirmeyi Kalabalık sınıflarda uygulamak zor olabilir. Zaman alıcıdır. Tasarruflu değildir. Ama geleneksel göre her öğrenciyi kendine özel kabul eder ve öğrencinin süreçteki eğitimini takip eder"

Ö3: "Portfolyo gibi detaylı akran görüşmesi gibi sürece öğrenciyi katması avantajdır diye düşünüyorum. Dezavantajı ise daha uğraştırıcı kolay olmadığını düşünüyorum"

Ö5: "Farklı yönlerden öğrenciyi değerlendirme imkanı sunar, geleneksel yöntemde tek açıdan öğrenci değerlendirilir"

Ö6: "Gerçek yaşama benzer oluşturulan problemler yoluyla bilgi ve becerilerini gösterebilirler."

Ö8: "Ekip çalışmalarına başlangıç olup işbirliği sağlar"

Ö9: "Öğrencilerin çok yönlü değerlendirilmeleri açısından avantajlı fakat daha fazla zaman alacağı için dezavantajlı"

Ö11: "Klasik sınavlar, yalnızca kazanımların ne kadar verilebildiğini ölçerken alternatif sınavlar öğrencilerin kazanımlar haricindeki psikolojik, kinestetik, sosyal vs. özelliklerini de ölçebilmektedir. Ancak alternatif sistemde öğretmenler daha aktif olduğundan zahmetli ve uzun süreçli olabilmektedir"

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışma öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerine dair görüşlerini ortaya çıkarmak için nitel araştırma yönteminden görüşme tekniğinde yararlanarak yapılmış bir araştırmadır. Bu araştırmanın çalışma grubunu 15 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda aşağıdaki gibi görüşler ortaya çıkmıştır.

Alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımları ile ilgili öğretmenlerin genel olarak konuya hakim oldukları görülmüştür. Genel anlamda; Performansın gözlenmesine yönelik, neyi, nasıl ve ne kadar anladığını ölçmeyi hedefleyen, geri dönüt almayı kolaylaştırıcı yaklaşım olarak belirtilen görüşler ön plana çıkmıştır. Öğretmenlere özellikle yapılandırıcı yaklaşım içerisinde alternatif ölçme değerlendirmenin temel alınmasıyla ilgili olarak; öğrenci temelli yaklaşım olması, bireyin bilgiyi almak yerine kendisinin oluşturması, deneyim ve düşünmeye yer vermesi, öğrencilerin davranış, bilgi, beceri vs. gibi birçok yönünün değerlendirilmesi gibi önceliklere önem vermesinden kaynaklı olduğu düşünceleri vardır.

Öğretmenlere göre alternatif ölçme ve değerlendirmenin, daha yenilikçi, öğrencinin neyi öğrenip öğrenemediğini bildiği, ekip çalışmalarına başlangıç olup işbirliği sağladığı, emek ve bilgi birikimi ister. veli ve öğretmene bilgi vermede kolaylık sağladığı, pragmatik fayda sağladığı, bireysel farklılıkları dikkate aldığı, gelişim süreçleri hakkında bilgi verdiği, yenilikçi avantajı, güvenilir olduğu görülmektedir. Dezavantaj olarak da kalabalık sınıf ortamlarında uygulama imkanı olmadığı, zaman sorunun çok yaşandığı görüşleri ön plana çıkmıştır. Öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin nota çevrilmesi, puanlandırılması konusunda fazla bilgi sahibi olmadıkları, kendi belirledikleri sistemler üzerinden hareket ettikleri görülmektedir.

Öğrencilerinin başarılarını ve gelişimlerinin kim veya kimler tarafından değerlendirilmesi konusunda genel olarak öğretmenin değerlendirmesinden sonra ailesi ve akran gruplarının değerlendirme yapabileceği görüşü öne çıkmıştır. Alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını kullanan bir öğretmenin ve öğrencinin sınıftaki rolü değerlendirildiğinde; öğretmen rehber, öğrenci merkezde, süreç odaklı eğitim, öğrenme-öğretme aktif şekilde sunulan bir rol üstlenildiği, öğrencinin üzerine düşen sorumlulukları yapmakla mükellef olduğu görüşleri belirtilmiştir.

Derste alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını kullanmanın öğrenciye sağladığı avantajlar ve zorluklar konusunda; zaman sorunu, her zaman hazır bulunmuşluğun olması, yaşayarak öğrenme, öğrencinin sürekli derse hazır olması her öğrenci ile tek tek ilgilenme zorluğu, öğrenci merkezli olduğu için avantajı çok olması, yaşayarak öğrenme, her öğrenciye imkan sunamamak dezavantajının olması, ekonomik olmayabileceği, öğrenci için yanlış puanlama olabileceği, öğrenci bilgiyi alan değil, bilgiyi kendi deneyimleri yoluyla öğrenen olduğu, süreçte aktif rol almasını sağlayacağı, fazla zaman alır emek ister buna rağmen kendi gelişimini görebileceği düşünceleri ön plana çıkmıştır.

Araştırmanın kapsamında elde edilen sonuçlar dikkate alınarak öneriler sunulmuştur.

- ✓ Öğretmenleri alternatif ölçme değerlendirme yöntemleri hakkında bilgilendirmek için eğitim seminerlerinin düzenleme çalışmaları yapılmalıdır. İkisi arasındaki farkın çok iyi öğrenilmesi gerekmektedir. Özellikle bu hizmet içi eğitimde kıdem yılı fazla olan sınıf öğretmenlerine öncelik tanınmalıdır.
- ✓ Hizmet içi eğitim faaliyetlerinde sınıf öğretmenlerinin en az bilgi sahibi oldukları ve yine aynı şekilde en az kullandıkları alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemleri üzerinde daha çok durulmalıdır.
- ✓ Okullarda zümreler dahilinde öğretmenlerin branşları çerçevesinde alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri üzerine toplantılar yapılabilir.

KAYNAKÇA

1. Aikenhead, G. S. (1973). The measurement of high school students' knowledge about science and scientists. *Science Education*, 57(4), 539-549.
2. Alkan, F. (2012). *Okul yöneticilerinin ilköğretim okullarında alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına ilişkin görüşleri (Uşak ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
3. Arslan, Y. (2011). *Ölçme ve değerlendirme gelişim programının beden eğitimi öğretmen adayları ve ders verdikleri öğrencilerinin ölçme ve değerlendirmeye ilişkin algı düzeylerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi.
4. Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem.
5. Champagne, A. B. ve Newell, S. T. (1992). Directions for research and development: alternative methods of assessing scientific literacy. *Journal of Research in Science Teaching*, 29(8), 841-860
6. Culbertson, L. D. ve Alongo, M. R. (1999). "But what's wrong with letter grades?" responding to parents' questions about alternative assessment. *Childhood Education*, 75(3), 130-135.
7. Çakan, M.(2004), Öğretmenlerin ölçme-değerlendirme uygulamaları ve yeterlik düzeyleri: ilk ve ortaöğretim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37 (2), 99-114,
8. Çoruhlu, T. Ş., Er Nas, S, Çepni, S.(2009), Fen ve teknoloji öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini kullanmada karşılaştıkları problemler: *Trabzon Örneği Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. 6(1), 122-141
9. Doğan, B. A.(2005), *Fen öğretiminde değerlendirme teknikleri üzerine öğretmen görüşler (Van İli Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- 10.Ebel, R. L. ve Frisbie, D. A. (1972). *Essentials of educational measurement*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall
- 11.Enger, S.K. ve Yager, R.E. (1998). *The iowa assessment handbook*. (ERIC Dokümanı Servis Numarası: ED424286)
- 12.Erbil, O., Demirezen, S., Terzi, Ü., Eroğlu, H., Erdoğan, A. ve İbiş, M. (2003). *Öğrenci merkezli eğitim uygulama modeli*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- 13.Güler, N. (2011). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara:Pegem Akademi.
- 14.Gümüş, B. (1977). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara:Pegem.
- 15.Hamayan, E. V. (1995). Approachesto alternative assessment. *Annual Review of Applied Linguistics*, 15, 212-226
- 16.Jimaa, S. (2011). The impact of assessment on students learning. *Procedia-Socialand Behavioral Sciences*, 28, 718-721.
- 17.Kantar, N. (2019). *Alternatif ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin 6. sınıf öğrencilerinin fen bilimleri dersindeki başarısına ve tutumuna etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- 18.Kuran, K., & Kanatlı, F. (2009). Alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(12), 209-234.
- 19.Magno, C. (2010). *Designing written assessment for student learning*. Erişim adresi: https://www.academia.edu/26580183/Designing_Written_Assessment_for_Student_Learning

- 20.MEB.(2002), *Öğretmen yeterlikleri*. Ankara: Milli Eğitim Yayınevi.
- 21.Milli Eğitim Bakanlığı (2005). *Talim ve Terbiye Kurulu, Orta Öğretimin yeniden yapılandırılması*. Karar sayısı: 184
- 22.Morgil, İnci ve Nuray Yörük (2005); “Kimya eğitiminde performans değerlendirmesini nasıl yapabiliriz?” XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 28-30 Eylül, Denizli.
- 23.Navarrete, C. (1990). *Informal assessment in educational evaluation*. Implicationsfor Bilingual Education Programs.
- 24.Oğuzkan, F. (1993).*Eğitim terimleri sözlüğü*, Ankara: Emel Matbaacılık
- 25.Okur, M. (2008). 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin fen ve teknoloji dersinde kullanılan alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- 26.Orhan, A. (2012). *Alternatif ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin 6. sınıf fen ve teknoloji dersi yaşamımızdaki elektrik ünitesindeki öğrenci başarısına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kırşehir.
- 27.Özdemir, S. M. (2010). İlköğretim öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarına ilişkin yeterlikleri ve hizmet içi eğitim ihtiyaçları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(4), 787-816.
- 28.Şen, S. (2017). *Ölçme ve değerlendirmenin temel kavramları*. <https://sedatsen.files.wordpress.com/2017/06/1-sunum.pdf>
- 29.Tan, Ş. (2016). *Öğretimde ölçme ve değerlendirme KPSS el kitabı*
- 30.Tekindal, S. (2002). *Okullarda ölçme ve değerlendirme yöntemleri*. Kocaeli: Evrim Yayınevi
- 31.Turgut, M. F. (1977). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları*. Ankara: Saydam Matbaacılık
- 32.Yaşar, M. (2014). *Ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramlar*. Pegem Akademi
- 33.Yıldırım, A. (2006). *İlköğretim okulları ikinci kademedeki ölçme ve değerlendirmeye ilişkin görüşler (Diyarbakır ve Elazığ İli örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- 34.Yıldırım, A. Ve Şimsek, H.(2018), *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık
- 35.Yılmaz, R. (2017). Problems experienced in evaluating success and performance in distance education: a case study. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 18(1), 39-51.
- 36.Yunus, Ö. (2018). *Alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin 6. sınıf bitki ve hayvanlarda üreme, büyüme ve gelişme ünitesinde kullanılmasının öğrencilerin akademik başarı ve görüşlerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Hatay.
- 37.Yüksel, İ. ve Akın, A. (2013). Öğrenci başarısını belirleme sınavının (ÖBBS) öğrenci değerlendirme standartları kapsamında değerlendirilmesi: bir meta değerlendirme araştırması. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 473-495.